

1121205 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อาจารย์ ดร.นันทน์ภัส นิยมทรัพย์
jjooyy66@hotmail.com

การพัฒนาหลักสูตร

- ▶ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
- ▶ ระบบการพัฒนาหลักสูตร
- ▶ แหล่งข้อมูลพื้นฐาน
- ▶ การร่างหลักสูตร
- ▶ การออกแบบหลักสูตร
- ▶ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
- ▶ การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ
- ▶ การประเมินผลหลักสูตร

► ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

หมายถึง การทำ **หลักสูตรที่มีอยู่แล้ว** ให้ดีขึ้น
หรือจัดทำ **หลักสูตรขึ้นมาใหม่** โดยไม่มีหลักสูตรเดิม
เป็นพื้นฐานเลย ซึ่งรวมถึงการผลิตเอกสารต่าง ๆ
สำหรับผู้เรียนด้วย

(Saylor and Alexander, 1974: 7; อ้างถึงใน สงัด อุทรานันท์ 2527: 31)

ข้อมูลพื้นฐาน

- ประวัติและปรัชญาการศึกษา
- สังคมและวัฒนธรรม
- ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน
- ทฤษฎีการเรียนรู้
- ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

▶ ระบบการพัฒนาหลักสูตร

ระบบการร่างหลักสูตร

- วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
- กำหนดวิธีการประเมินผล
- (อาจจะ) ทดลองใช้หลักสูตร
- ประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้
- การปรับปรุงหลักสูตรก่อนจะนำไปใช้

ระบบการใช้หลักสูตร

- จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
- เตรียมบุคลากร
- บริหารและบริการหลักสูตร
- ดำเนินการสอนตามหลักสูตร
- นิเทศการใช้หลักสูตร

ระบบการประเมินผลหลักสูตร

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
- ประเมินระบบหลักสูตร

การปรับปรุงแก้ไข

ข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐาน

- ประวัติและปรัชญาการศึกษา
- สังคมและวัฒนธรรม
- ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน
- ทฤษฎีการเรียนรู้
- ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

- ▶▶ ปรัชญาการศึกษา
- ▶▶ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ▶▶ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
- ▶▶ หลักศีลธรรม
- ▶▶ ความรู้ / ธรรมชาติของเนื้อหา
- ▶▶ ผู้เรียน

เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี สามารถพัฒนาผู้เรียน
นำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมได้

▶ ข้อมูลพื้นฐาน ▶ ปรัชญาการศึกษา

ปรัชญา

คือ การศึกษาหาความจริงหรือแก่นแท้ของสรรพสิ่งอย่างมีแบบแผน เป็นวิธีการมองปัญหาหรือความรู้ที่มีอยู่

ประโยชน์

ช่วยหาความหมายของสิ่งต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมของคน สร้างความกระจ่างในเรื่องราว อีกทั้งมองภาพรวมและความต่อเนื่องของสิ่งต่างๆ

คือ แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการศึกษา อันเป็นผลมาจากการศึกษาวิเคราะห์และถกเถียงโดยใช้หลักปรัชญาพื้นฐาน

ปรัชญาการศึกษา

ปรัชญาการศึกษาจะแสวงหาความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาโดยตลอดอย่างทั่วถึงแล้วตีความออกมาเป็นความคิดรวบยอดอันนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นระบบ เช่น การเลือกเป้าหมายหลักของการศึกษา นโยบายของการศึกษา

การศึกษา

สาขาของปรัชญา

1. **อภิปรัชญา (Metaphysics or Ontology)** พยายามตอบว่าความจริงที่แท้คืออะไร
 2. **ญาณวิทยา (Epistemology)** พยายามตอบคำถามและหาความหมายเกี่ยวกับความรู้
 3. **คุณวิทยา (Axiology)** พยายามตอบคำถามว่าอะไรคือค่านิยม มี 3 ลักษณะคือ จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ และปรัชญาสังคมการเมือง
 4. **ตรรกวิทยา** เป็นเครื่องมือการหาเหตุผลมาใช้กับปรัชญา คือ
 อนุมาน (Deductive Logic) **อุปมาน (Inductive Logic)**
 ใหญ่ \Rightarrow ย่อย ย่อย \Rightarrow ใหญ่
- 1) คือ กระบวนการทางสังคมในการถ่ายทอดวัฒนธรรม 2) คือ สถาบันทางสังคมที่มีบทบาท ทำหน้าที่และดำเนินกระบวนการในโรงเรียน
- คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลให้
เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยใช้กระบวนการอัน
เหมาะสมผ่านสถาบันทางสังคม

ปรัชญาพื้นฐาน

จิตนิยม
(Idealism)

วัตถุนิยม
(Realism)

ปฏิบัตินิยม (Pragmatism)
หรือประสบการณ์นิยม
(Experimentalism)

อัตถิภาวนิยม
(Existentialism)

ปรัชญาการศึกษา

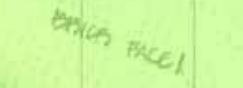
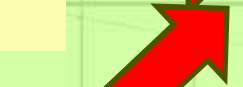
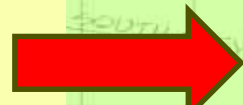
สารัตถนิยม
(Essentialism)

นิรันตรนิยม หรือ ลัจนิยมวิทยา
(Perennialism)

พิพัฒนาการนิยม
(Progressivism)

ปฏิรูปนิยม หรือ บูรณาการนิยม
(Reconstructionism)

อัตถิภาวนิยม
(Existentialism)

▶▶ วิทยาศาสตร์

เชื่อถือในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการออกแบบหลักสูตร
ดังนั้นควรกำหนดองค์ประกอบที่สังเกตได้และเป็น
องค์ประกอบในเชิงปริมาณ

เน้นการเรียนรู้ “วิธีการเรียน” เช่น กระบวนการทาง
วิทยาศาสตร์ กระบวนการสืบสอบ กระบวนการแก้ปัญหา
เป็นต้น

▶▶ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

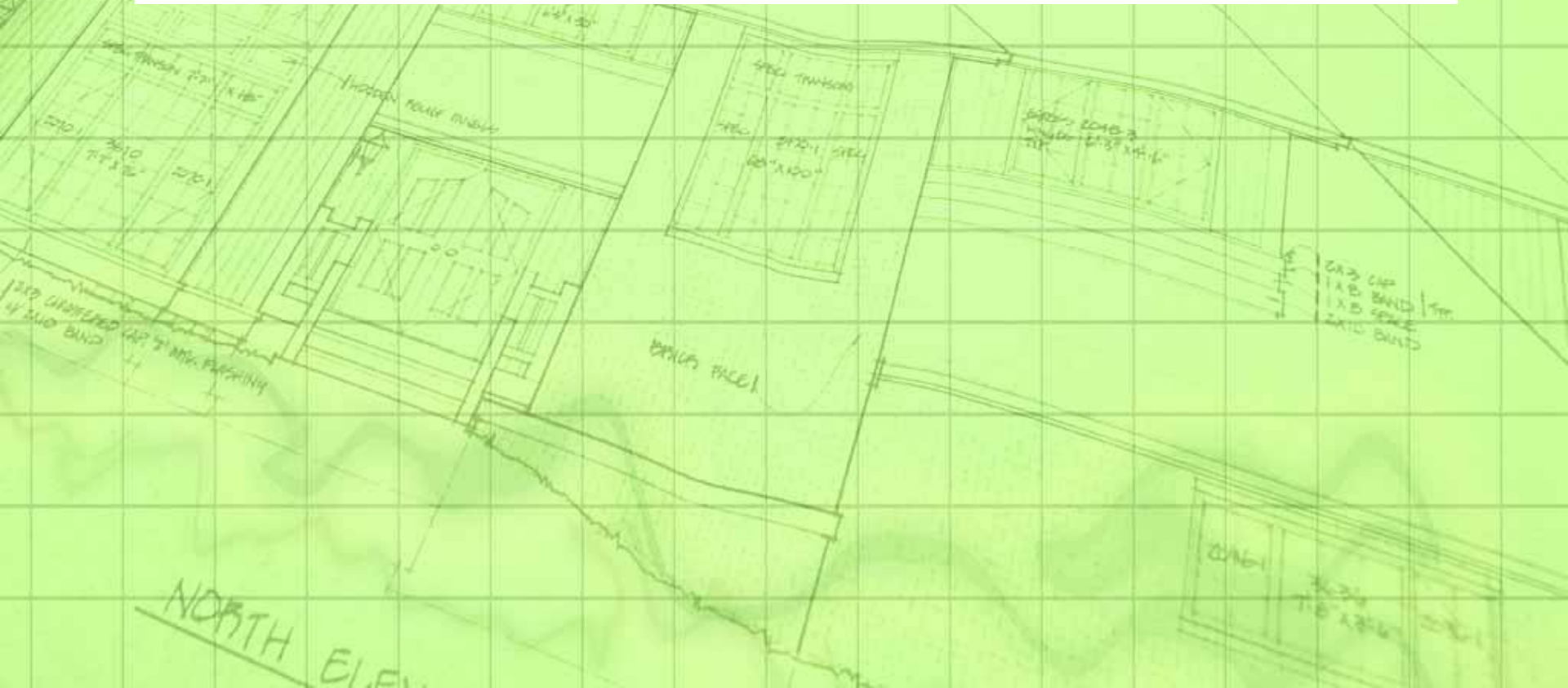
โรงเรียนเป็นตัวแทนของสังคม จึงควรสร้างหลักสูตรจาก
การวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม

การออกแบบหลักสูตรต้องรองรับความสนใจของชุมชน
หรือสังคม และไม่ควรมองข้ามความหลากหลายในสังคม

คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกัน
เช่น กลุ่มคนท้องถิ่น กลุ่มประชาคมอาเซียน

▶▶ หลักศัลยกรรม

ใช้หลักการทางศาสนาในการคัดเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม
และจัดลำดับว่าค่าสำคัญของวิชา

▶▶ ธรรมชาติของความรู้ / เนื้อหา

ความรู้เป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้นของหลักสูตร ความรู้อาจเป็นแบบมีกฎเกณฑ์ มีโครงสร้างและวิธีที่ชัดเจน หรือวิธีต่าง ๆ ที่ความรู้ขยายขอบเขตได้ หรืออาจเป็นความรู้ที่ไม่มีกฎเกณฑ์ ซึ่งไม่มีเนื้อหาที่เป็นเอกลักษณ์

เช่น ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์

สังคมศึกษา ประเพณี สุขศึกษา จริยศึกษา

▶▶ ผู้เรียน

การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน ความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา พิจารณาจากชีวิตภายนอกโรงเรียน พัฒนาการของผู้เรียน

▶▶ จิตวิทยา / ทฤษฎีการเรียนรู้

ใช้หลักการทางจิตวิทยาช่วยกำหนดกิจกรรมทางการศึกษาที่ส่งเสริมการรับรู้ การคิด และการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนการสร้าง ความรู้มากกว่าการรับความรู้จากครูหรือฟังบรรยาย

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget

0-2 ปี

ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว
- เล่นแบบ จดจำ

2-7 ปี

ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด
- ใช้ภาษา คิดทางเดียว

7-11 ปี

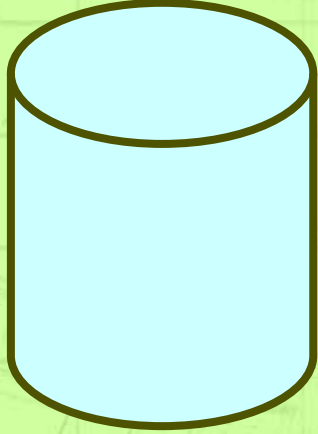
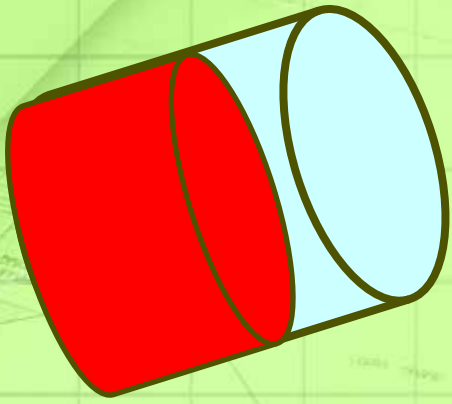
ขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม
- แก้ปัญหารูปธรรม คิดย้อนได้

11 ปี ขึ้นไป

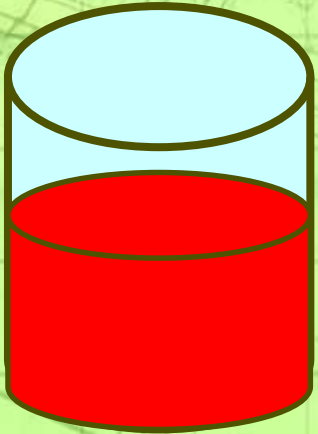
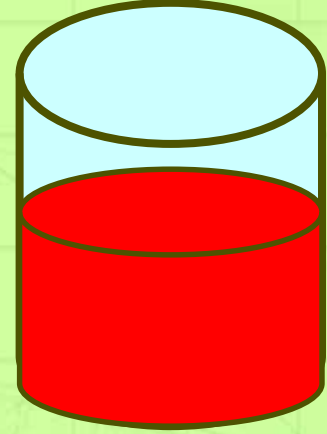
ขั้นปฏิบัติการคิดด้านนามธรรม
- แก้ปัญหานามธรรม คิดซับซ้อน

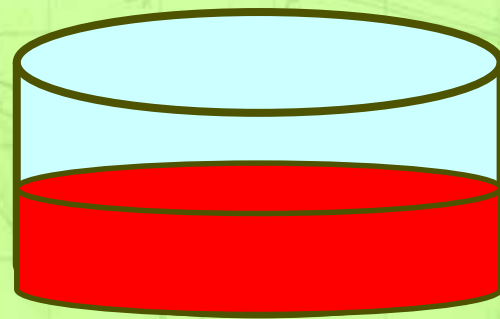
ที่มาของภาพ: <http://dawunsleep.blogspot.com/2012/08/4.html>

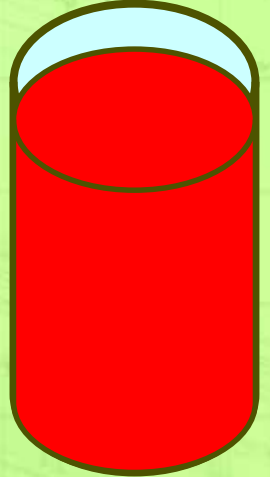
=

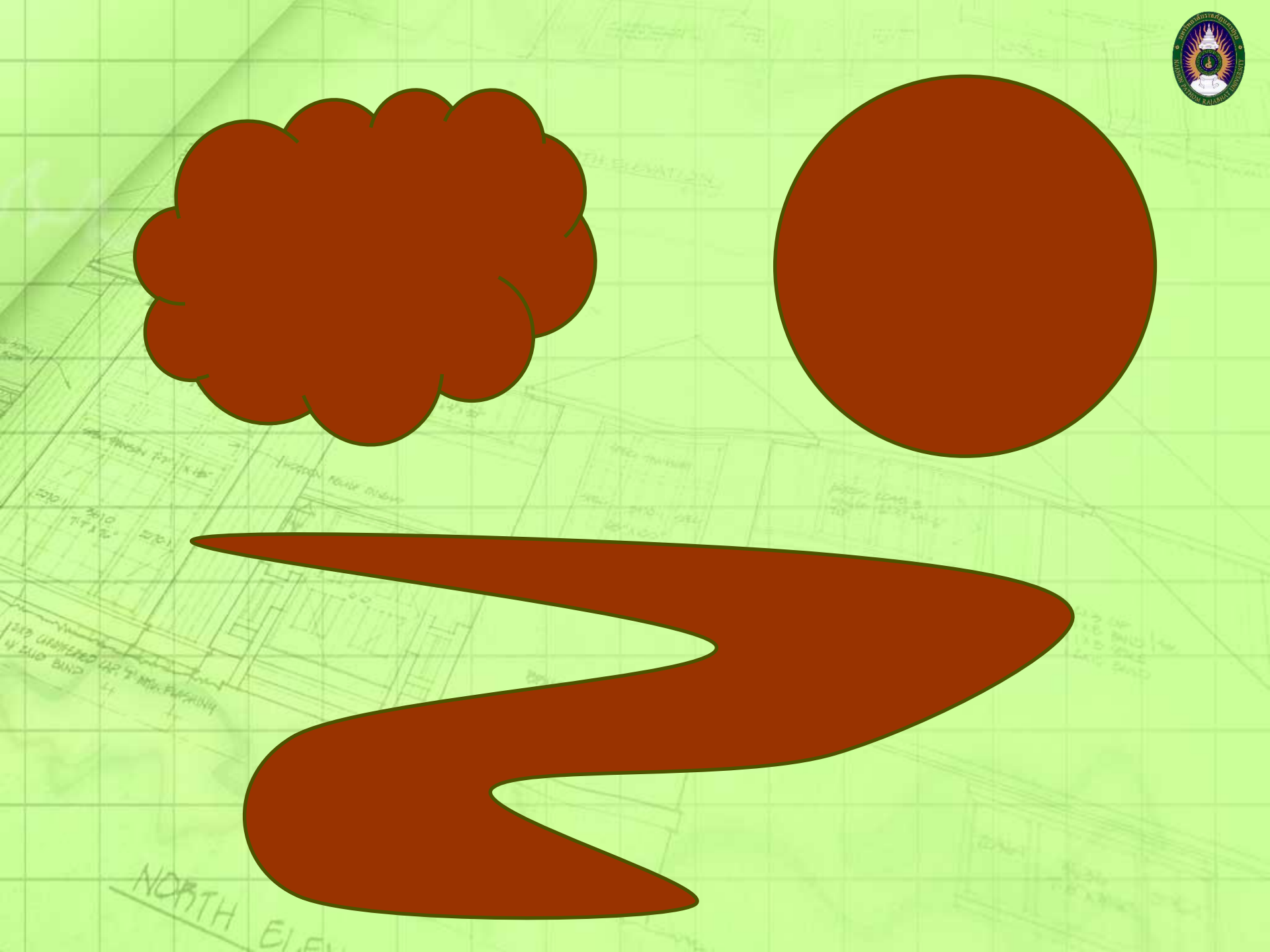
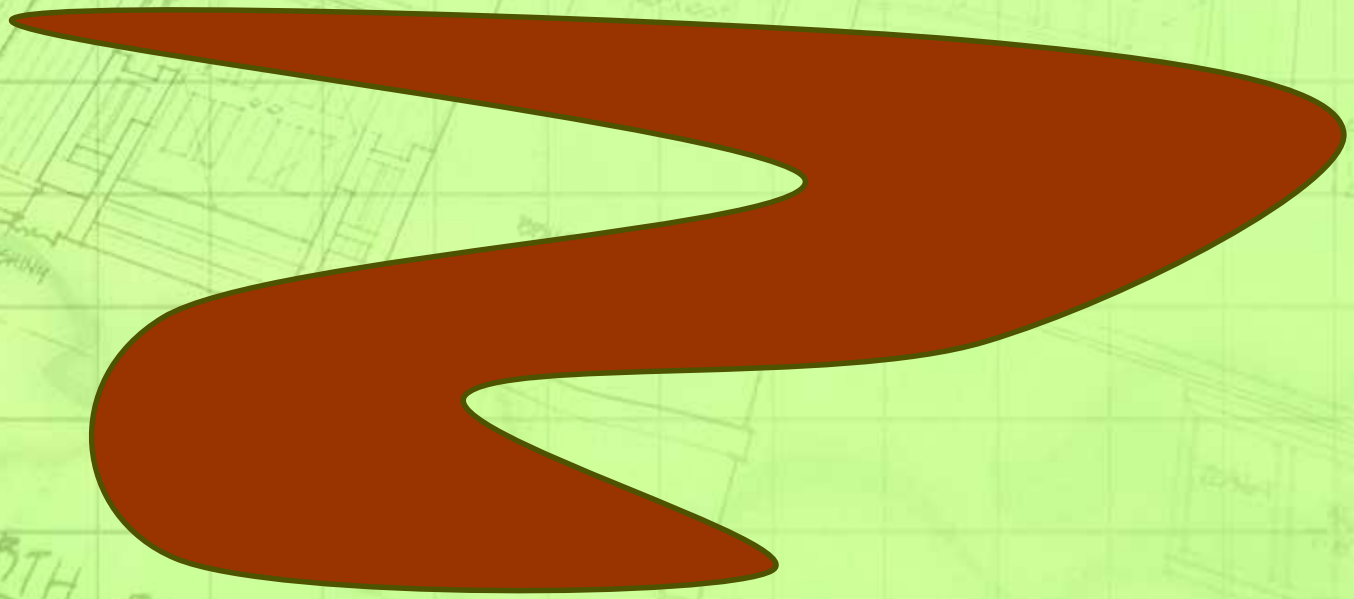
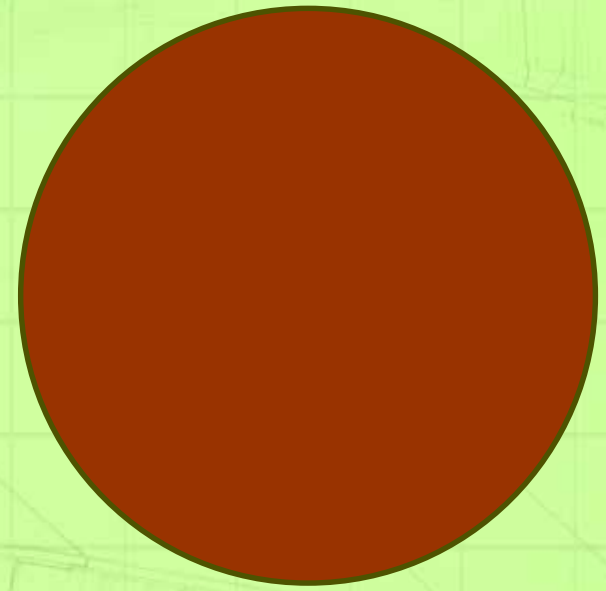

=

=

การพัฒนาหลักสูตร

► การร่างหลักสูตร

การร่างหลักสูตร (Curriculum Planning) เป็นการจัดทำหลักสูตรรวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร ซึ่ง**ไม่รวม**ถึงการผลิตเอกสารสำหรับผู้เรียน (สังค อุทรานันท์, 2532: 350)

ระบบการร่างหลักสูตร

- วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
- กำหนดวิธีการประเมินผล
- (อาจจะ) ทดลองใช้หลักสูตร
- ประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้
- การปรับปรุงหลักสูตรก่อนจะนำไปใช้

การพัฒนาหลักสูตร

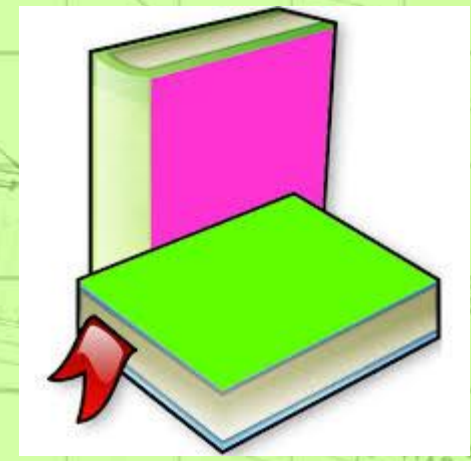
▶ การร่างหลักสูตร

ผลผลิตจากการร่าง
หลักสูตรคืออะไร ?

ระบบการร่างหลักสูตร

- วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
- กำหนดวิธีการประเมินผล
- (อาจจะ) ทดลองใช้หลักสูตร
- ประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้
- การปรับปรุงหลักสูตรก่อนจะนำไปใช้

=

เอกสารหลักสูตร

เช่น หลักสูตรแกนกลางฯ / หลักสูตรสถานศึกษา

► การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (Curriculum Implementation) เป็นกระบวนการที่กระทำต่อเนื่องจากกระบวนการร่างหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนภายในโรงเรียน (สังกัด อุทรานันท์, 2527: 349)

ระบบการใช้หลักสูตร

- จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
- เตรียมบุคลากร
- บริหารและบริการหลักสูตร
- ดำเนินการสอนตามหลักสูตร
- นิเทศการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า

การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง

การนำหลักสูตรที่เป็นแผนหรือเอกสารหลักสูตรที่
สร้างขึ้นสู่การปฏิบัติจริงหรือสู่การสอนตามที่
หลักสูตรกำหนดไว้

สภาพการณ์ของการนำหลักสูตรไปใช้จะปรากฏ
เป็นสภาพของการดำเนินงานโดยรวมของ
สถานศึกษา และสภาพการดำเนินงานของ**ครู**ที่
เกิดขึ้นในห้องเรียนด้วย

แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ควรเริ่มจากการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
และนิเทศให้ครูในโรงเรียนเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ การจัดอบรมให้ครูใน
ประจำการถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุด

การนำหลักสูตรไปใช้ มีหลักการ 8 ข้อ

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่จากกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษานิเทศก์
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควร **วางแผนและเตรียมการ** ในการนำ
หลักสูตรไปใช้
2. คณะบุคคลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำหน้าที่
ประสานงาน กันเป็นอย่างดี ในแต่ละขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้
3. ทุกฝ่ายต้องดำเนินการอย่างเป็น **ระบบเป็นไปตามขั้นตอน** ที่วางแผนและ
เตรียมการไว้

การนำหลักสูตรไปใช้ มีหลักการ 8 ข้อ

4. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้อง**คำนึงถึงปัจจัยสำคัญ** ได้แก่ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ตลอดจนสถานที่ที่จะเป็นแหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนได้เมื่อได้รับการร้องขอ

5. **ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญ**ในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง ตั้งแต่การอบรมความรู้ ความเข้าใจทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ การพัฒนาครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนโดยจัดอบรม สัมมนาเป็นระยะพร้อมเผยแพร่เอกสารสำคัญรวมถึงการพาไปทัศนศึกษา

6. การนำหลักสูตรไปใช้ควรจัดตั้ง**ให้มีหน่วยงานที่มีผู้ชำนาญการพิเศษ** เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาคู โดยการทำหน้าที่นี้เทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ และควรปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

7. หน่วยงานและบุคลากรในฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น**ต้องปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่**และเต็มความสามารถ

8. การนำหลักสูตรไปใช้สำหรับผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน จะต้อง**มีติดตามและประเมินผล**เป็นระยะเพื่อจะได้นำข้อมูลต่าง ๆ มาประเมินวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ผู้เกี่ยวข้องกับคานำหลักสูตรไปใช้

ใคร ? เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้
และ บทบาทเขาทำอะไร?

ใคร ?

บทบาทอะไร?

1 นักวิชาการ หรือผู้พัฒนาหลักสูตรจาก
ส่วนกลางหรือกระทรวงศึกษาธิการ

มีบทบาทในการเผยแพร่หลักสูตรให้บุคลากร
ของสถานศึกษาเข้าใจและนำหลักสูตร ไป
ใช้ได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์

2 ศึกษานิเทศก์

เป็นผู้ประสานงานระหว่างนักวิชาการจากส่วนกลางกับครูผู้ใช้
หลักสูตร มีบทบาทในการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร แนะนำ
ช่วยเหลือครูและ โรงเรียนในการ ใช้หลักสูตร ได้ตรงตามเป้าหมาย

3 ผู้บริหารโรงเรียน

บทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ส่งเสริม
การเรียนรู้ตามหลักสูตร ให้นโยบายที่ส่งเสริมการจัดการ
เรียนการสอนตามหลักสูตร จัดครูผู้สอนให้รับผิดชอบงาน
สอนตรงตามความรู้ความสามารถ จัดตารางเรียนตารางเวลา
ให้ดำเนินการ ได้ตามหลักสูตรกำหนด สนับสนุนให้ครูได้
เพิ่มเติมความรู้และพัฒนาตนเอง

ใคร ?

บทบาทอะไร?

4

หัวหน้าสาขาวิชาหรือกลุ่ม
สาระการเรียนรู้

มีบทบาทในการร่วมประชุมวางแผนการใช้หลักสูตร ให้
นำแนะนำและกำกับติดตามให้ครูนำหลักสูตร ไปใช้ตาม
แผน จัดหาสื่อการสอน เอกสารประกอบที่สอดคล้องกับ
หลักสูตรเพื่อส่งเสริมการสอนของครู รวมถึงให้การนิเทศ
แนะนำการสอนของครูเพื่อการพัฒนาการสอนให้บรรลุผล
ตามหลักสูตร

5

ครูผู้สอน

มีบทบาทในการวางแผนการสอน จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
เช่น ใบงาน แบบฝึกหัด ออกแบบกิจกรรมการสอน เชื่อมโยงเนื้อหา
ของหลักสูตรเข้ากับเนื้อหาของที่องถื่นและสร้างโอกาสให้ผู้เรียน
นำไปใช้

ใคร ?

บทบาทอะไร ?

6 บุคลากรฝ่าย
สนับสนุนใน
โรงเรียน

มีบทบาทในการช่วยเหลือให้การสนับสนุนทุกฝ่ายให้ดำเนินการตาม
หลักสูตรกำหนดอย่างเรียบร้อย เช่น ฝ่ายทะเบียนทำรายชื่อนักเรียน และ
จัดตารางสอนรายวิชาต่าง ๆ ในแต่ละวัน จัดเบิกงบประมาณในการทำ
กิจกรรมการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการจัดซื้อหนังสือ สื่อ ประกอบการ
สอนประจำรายวิชา และจัดห้องสมุดของโรงเรียน

7 ผู้ปกครอง

มีบทบาทในการสนับสนุนโรงเรียน และให้ความร่วมมือในการให้
นักเรียนเข้าร่วมและทำกิจกรรมตามหลักสูตร

8 บุคคลในท้องถิ่น
หรือปราชญ์
ชาวบ้าน

มีบทบาทในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้และประสบการณ์แก่
นักเรียนในเรื่องที่ตนเองมีภูมิปัญญาทั้งจากการประกอบอาชีพและ
เรื่องราวในท้องถิ่นที่สืบทอดต่อกันมา

► การประเมินผลหลักสูตร

การประเมิน คือ

กระบวนการของวางโครงสร้าง รวบรวมข้อมูล และจัดหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพิจารณาตัดสินทางเลือก

(Stufflebeam et al., 1971 อ้างถึงใน Arthur K. Ellis, James A. Mackey, Allen D. Glenn, 1987: 290)

กระบวนการตัดสินคุณค่าของข้อมูลที่เกิดขึ้นมาได้อย่างมีระบบโดยใช้ข้อมูลจำนวนมากจากแหล่งต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน และมีการจัดกระทำกับข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูล จัดข้อมูลให้เป็นระบบ จัดเป็นสารสนเทศในแต่ละเรื่อง แต่ส่วนทำให้ดูง่ายและพร้อมที่จะนำไปใช้ในการตัดสินได้ การประเมินจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพ คุณค่า และผลผลิตของสิ่งที่ต้องการประเมิน การประเมินเป็นกระบวนการที่ได้มาจากการวัด จากการวิเคราะห์ และจากการตัดสินคุณค่าโดยนิยามเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน หรือเกณฑ์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดไว้ (สัปดาห์ที่ ๑ เพชรโรจน์, 2545: 127)

► การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร คือ

การตัดสินความเหมาะสมหรือคุณค่าของหลักสูตรหนึ่ง ๆ หรือบางส่วนของหลักสูตร ซึ่งหมายรวมถึงการรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในการตัดสินความเหมาะสมของหลักสูตร รายวิชา หรือวัสดุอุปกรณ์ของหลักสูตร (Curtis R. Finch, John R. Crunkilton, 1992: 266)

การพิจารณา เปรียบเทียบ และตัดสินเกี่ยวกับองค์ประกอบต่างๆ ในระบบหลักสูตร ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีความสอดคล้องระหว่างมาตรฐาน ความมุ่งหวังและการปฏิบัติจริงเพียงใด หลักสูตรนั้นมีประสิทธิภาพเพียงใด มีผลกระทบอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรนั้นให้ดีขึ้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 95)

กระบวนการหาคำตอบว่าหลักสูตรมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยมีการวัดการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายองค์ประกอบ และนำเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจหรือการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือเลือกวิธีใหม่ (ถัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2545: 127 -128)

การรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรว่ามีข้อดี จุดอ่อนในเรื่องใด รวมทั้งผลการใช้หลักสูตร และตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2536: 201)

▶ การประเมินผลหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

1. การประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตร
2. การประเมินเพื่อสรุปผล
(วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537: 217)

1. เพื่อหาคุณค่า
2. เพื่อตัดสิน
3. เพื่อวัดผล
(ทิตนา แคมมณี, 2545: 134)

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษา มาแล้วหรือไม่อย่างไร

(ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539: 192)

► การประเมินผลหลักสูตร

พิจารณาความก้าวหน้าของผู้จบหลักสูตร
หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมดใน
การดำเนินงานของหลักสูตรนั้น

ระบบการประเมินผล หลักสูตร

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
หลักสูตร
- ประเมินระบบหลักสูตร

► การประเมินผลหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรแต่ละระยะมีความแตกต่างกัน คือ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2536: 202)

คือ

ระยะที่ 1 ก่อนการนำไปใช้ ลักษณะการประเมินมุ่งเน้นการตรวจสอบความพร้อม และคุณภาพของหลักสูตร

ระยะที่ 2 ระหว่างดำเนินการ ลักษณะการประเมินมุ่งเน้นดูความก้าวหน้าของ ผลการใช้หลักสูตรใช้หลักสูตรจริงแต่ละระยะ

ระยะที่ 3 หลังการใช้หลักสูตร ลักษณะการประเมินจะดูภาพรวมของระบบ หลักสูตร การวางแผนครบวงจรของหลักสูตร ระบบการบริหารจัดการ การนิเทศกำกับ ดูแลผลผลิตของหลักสูตร รวมทั้งประเมินคุณค่าของหลักสูตร

มีการประเมินเกิดขึ้นตรงไหนบ้าง ?

ข้อมูลพื้นฐาน

- ประวัติและปรัชญาการศึกษา
- สังคมและวัฒนธรรม
- ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน
- ทฤษฎีการเรียนรู้
- ธรรมชาติของเนื้อหาสาระ

ระบบการร่างหลักสูตร

- วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- คัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
- กำหนดวิธีการประเมินผล
- (อาจจะ) ทดลองใช้หลักสูตร
- ประเมินหลักสูตรก่อนการนำไปใช้
- การปรับปรุงหลักสูตรก่อนจะนำไปใช้

ระบบการใช้หลักสูตร

- จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร
- เตรียมบุคลากร
- บริหารและบริการหลักสูตร
- ดำเนินการสอนตามหลักสูตร
- นิเทศการใช้หลักสูตร

ระบบการประเมินผล

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร
- ประเมินระบบหลักสูตร

การปรับปรุงแก้ไข